

Avointa varhaiskasvatusta kehittämässä

SISÄLLYSLUETTELO

1. AVOIMEN VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISTYÖ	3
1.1. Kaakkois-Suomen avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen lähtökohdat.....	3
1.2. Avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen prosessi	3
2. AVOIMEN VARHAISKASVATUKSEN VERKOSTOITUMISEN ARVIOINTIA	6
2.1. Kehittämisprosessin arviointia:	6
2.2. tavoitteiden saavuttaminen ja välittömät vaikutukset	7
3. TOIMINNAN JUURUTTAMINEN JA JATKUMINEN.....	9

LIITTEET

Liite 1. Etelä-Kymenlaakson Mistä kaveri -esite

Liite 2. Etelä-Karjalan Mistä kaveri -esite

Liite 3. Kouvolan Mistä kaveri -esite

1. AVOIMEN VARHAISKASVATUKSEN KEHITTÄMISTYÖ

1.1. Kaakkois-Suomen avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen lähtökohdat

Kaakkois-Suomen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittämisverkosto Kehikko -hankkeen tehtävänä oli koota ja verkostoida alueen osajia, osallistua kehittämistoimintaan sekä sen rakenteiden luomiseen. Kehittämistyötä tekeviä verkostoja Kaakkois-Suomen alueella oli ennestään jo useampia ja Kehikko liittyi mukaan näihin aiemmin perustettuihin yhteistyöverkostoihin tai perusti uusia alueellisiin tarpeisiin vastaavia verkostoja. Avoimen varhaiskasvatuksen toimijoiden verkosto (AVK -verkosto) on yksi Kehikko -hankkeen hankeaikana syntyneistä uusista verkostoista Kaakkois-Suomen alueella. Avoimella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan kunnan, järjestöjen, yksityisen tai seurakuntien järjestämää päiväkerho-, perhekahvila-, perhekerho- tai leikkitoimintaa lapsiperheille. Avoin varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä ja vanhempia vanhemmuudessa, samalla se mahdollistaa sekä lasten että vanhempien vertaistuen. Avoimen varhaiskasvatuksen palvelut ovat matalankynnyksen kohtaamispaikkoja, jotka tarjoavat lapsiperheille ohjattua toimintaa ja yhdessä olemista. Avoin varhaiskasvatus tarjoaa vaihtoehdon päivähoidolle ja sillä on tärkeä merkitys kotona olevien lasten ja perheiden hyvinvoinnille.

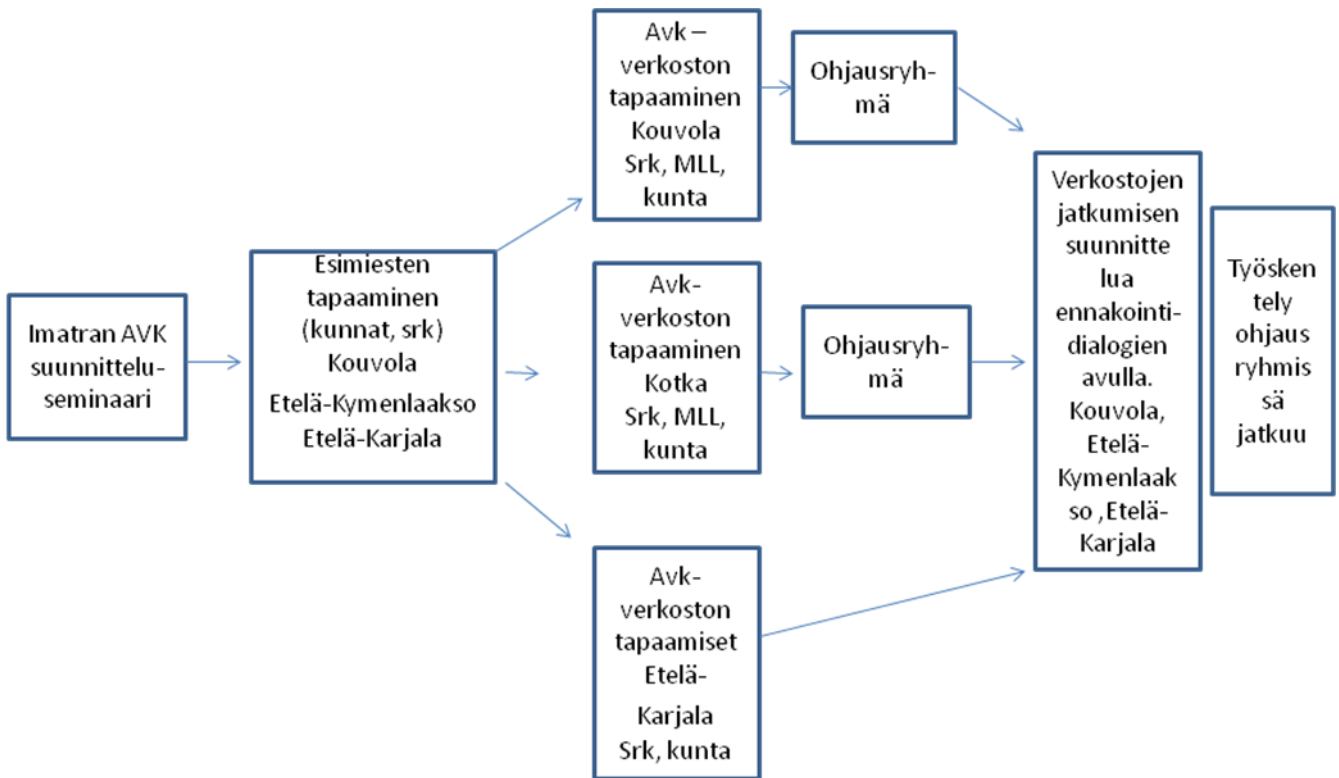
AVK -verkoston tavoitteena oli lisätä laaja-alaista yhteistyötä kokoamalla kuntien, järjestöjen ja seurakuntien avoimien varhaiskasvatuspalveluiden toimijoita yhteen kehittämään yhdessä palveluita, jotka on tarkoitettu lapsille ja perheille joilla ei ole varsinaista päivähoidon tarvetta. Verkoston tavoitteena oli myös tarjota vertaistukea avoimessa varhaiskasvatuksessa toimiville tahoille ja levittää hyviä käytäntöjä ja toimintamalleja Kaakkois-Suomen alueella. Toive avoimen varhaiskasvatusverkoston kokoamisesta syntyi Etelä-Karjalan kesäyliopiston ja Ediva Oy:n järjestämän avoin varhaiskasvatus -suunnitteluseminaarin yhteydessä keväällä 2010, jolloin Kehikko -hankkeelle esitettiin pyyntö koota Kaakkois-Suomen alueen avoimen varhaiskasvatuspalveluiden toimijoita yhteen, kehittäväksi, suunnittelevaksi ja vertaistukea antavaksi verkostoksi. Tavoitteena oli verkoston rakenteen mallintaminen ja tiedon tuottaminen erilaisista avoimen varhaiskasvatuksen palvelumalleista ja tiedon levittäminen verkostossa alueelta toiselle.

Kaakkois-Suomen avoimen varhaiskasvatuksen kehittämistyön pohjana käytettiin sosiaali- ja terveysministeriön ja pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Soccan yhteistyössä tekemää valtakunnallista selvitystä avointen varhaiskasvatuspalveluiden nykytilasta ja kehittämistarpeista (2007). (www.stm.fi/julkaisut/nayta/_julkaisu/1064687) Selvityksessä esille nousseita kehittämiskohteita olivat mm. henkilöstön osaamisen kehittäminen, asiakkaan osallisuuden ja vaikuttamisen lisääminen ja eri järjestäjätahojen yhteistyön kehittäminen. Nämä kehittämiskohteet olivat yhteneväisiä myös Kehikko -hankkeen tavoitteiden kanssa.

1.2. Avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen prosessi

Kehikko -hankkeen kehittämissuunnittelijat aloittivat avoimen varhaiskasvatuksen kehittämistyön lähestymällä kuntien varhaiskasvatuksesta vastaavia, seurakunnan lapsityön ohjaajia ja järjestöjen aktiiveja sähköpostitse tai puhelimitse. Kehittämissuunnittelijat tapasivat avoimen varhaiskasvatuksen esimiehiä ja näissä tapaamisissa sovittiin yhteistyön aloittamisesta. Esimiesten tapaamisen jälkeen Kehikko

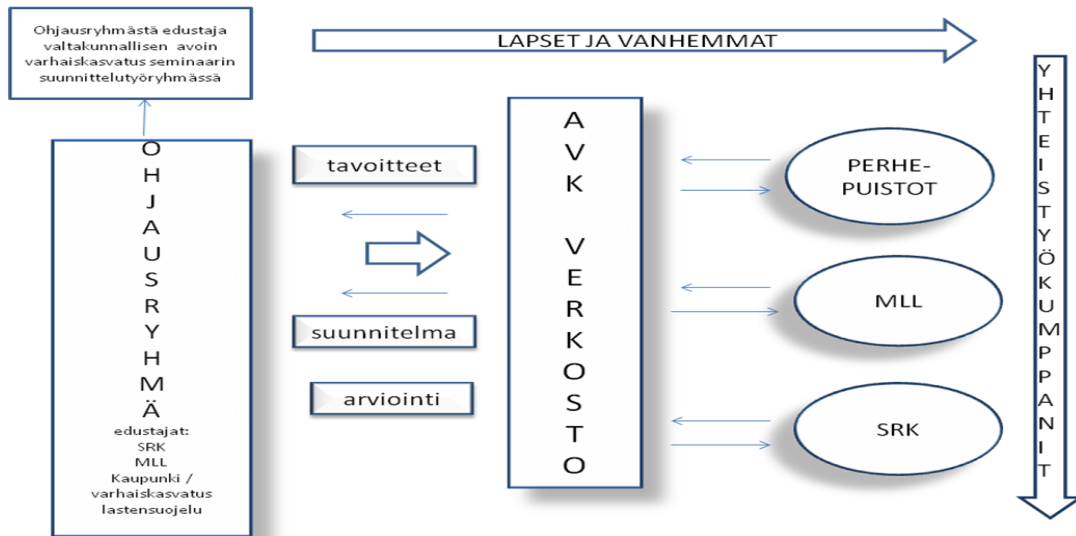
kutsui Kouvolan, Etelä-Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan toimijoita perhepuistoista, avoimista päiväkodeista, MLL:n perhekahviloista ja seurakunnan päivä- ja perhekerhoista alueellisiin yhteistyötapaamisiin. Näiden tapaamisten tavoitteena oli tutustua avoimen varhaiskasvatuksen toimijoihin ja toimintoihin, toimijat tutustuivat toisiinsa ja saivat tietoa toistensa toiminnasta, tapaamisissa kartoitettiin myös avoimen varhaiskasvatuksen toimijoiden kehittämistoiveita. Kehittämistoiveina nousivat esiin muun muassa palveluiden kartoittaminen ja palveluista tiedottaminen, avoimen varhaiskasvatuksen näkyväksi tekeminen, yhteisen koulutuksen järjestäminen ja verkostoituminen.

Kuvio: Kaakkois-Suomen avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen prosessikuvaus

Kouvola ja Kotka-Pyhtää alue Etelä-Kymenlaaksosta perustivat alueilleen avoimen varhaiskasvatuksen kehittämisestä vastaavat ohjausryhmät. Etelä-Karjalan tapaamisiin kutsuttiin koolle kuntien avoimen varhaiskasvatuksen toimijoita. Kouvolan ohjausryhmään kuuluu kaupungin avoimesta varhaiskasvatuksesta vastaavat henkilöt, MLL:n päiväkotien toiminnanjohtaja, seurakunnan lapsityön johtaja ja lapsityön koordinaattori sekä lastensuojelun avopalveluiden palvelupäällikkö sekä Kehikko -hankkeen aikana ohjausryhmään kuuluivat myös Kehikon kehittämissuunnittelijat. Etelä-Kymenlaakson Kotka-Pyhtään ohjausryhmään kuuluvat avoimesta varhaiskasvatuksesta vastaavat henkilöt Kotkasta ja Pyhtäältä, seurakunnan lapsityön ohjaajat, maahanmuuttotoimiston johtaja, lastensuojelun perhetyöntekijä, Kotkan MLL:n paikallisyhdistyksen puheenjohtaja sekä Kehikon kehittämissuunnittelijat. Kouvolan ohjausryhmä on kokoontunut viisi kertaa ja Etelä-Kymenlaakson ohjausryhmä kolme kertaa. Kouvolan ohjausryhmä aloitti kehittämistyönsä määrittelemällä mitä avoimella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan ja mallintamalla verkostoitumista. Avoin varhaiskasvatus määriteltiin Kouvolan ohjausryhmässä seuraavasti:

Avoim varhaiskasvatus on ohjattua ja järjestettyä lasten ja vanhempien tarpeista lähtevää toimintaa. Sitä toteutetaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä lasta ja lapsiperheitä voimaannuttavien periaatteiden mukaisesti.

Kuvio: Kouvolan avoimen varhaiskasvatusverkoston kehittämisen rakenne

Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen verkosto painotti yhteisessä kehittämistyössään tiedottamisen lisäämistä, palveluohjausta ja verkostoitumista. Etelä-Kymenlaakson verkostossa esille nousi keskeisimpinä kehittämistehtävinä jo aiemmin aloitettu avoimen varhaiskasvatuksen palveluiden tuottaminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja maahanmuuttajaperheiden tukeminen. Etelä-Karjalassa Kehikko toteutti kaksi laaja yhteistyöpalaveria ja niissä esiin nousi palveluista tiedottaminen, yhteistyö eri palveluiden tuottajien kesken ja tarve avoimen varhaiskasvatuksen varhaiskasvatussuunnitelmalle.

Kehikko -hanke ja Etelä-Karjalan kesäyliopisto tukivat yhdessä Kaakkois-Suomen laajuista avoimen varhaiskasvatuksen yhteistyötä ja tapaamisia kutsumalla toimijat keväällä 2011 suunnittelemaan syksyn 2011 Imatran valtakunnallista avoin varhaiskasvatus -seminaaria. Laaja-alaista yhteistyötä tuettiin myös järjestämällä kaikille kaakkoissuomalaisille avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille vertaiskäynti Tampereelle. Vertaiskäynti toteutettiin helmikuussa 2011. Matkalla tutustuttiin Tampereen avoimeen varhaiskasvatukseen, heidän verkostoitumiseensa, suunnitelmiinsa ja MLL:n Laivapuiston perhetaloon. Matkalle osallistui toimijoita Etelä-Kymenlaaksosta sekä Kouvola. Verkostoitumista tapahtui niin tamperelaisten ja kymenlaaksolaisten kesken kuin Kouvolan ja Etelä-Kymenlaakson kesken. Tamperelaiset kävivät syyskuussa 2011 vastavierailulla Kymenlaaksossa ja vierailun suunnittelua varten perustettiin pieni suunnittelutyöryhmä, johon kuului henkilöitä sekä Etelä- että Pohjois-Kymenlaaksosta.

Avoimen varhaiskasvatuksen kehittämistyössä Kehikko on tehnyt paikallisten toimijoiden lisäksi yhteistyötä oppilaitosten kanssa. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu järjesti talvella 2011 yhdessä Kehikko -hankkeen kanssa Yhteistyöllä varhaista tukea -seminaarin, seminaarin yhteydessä Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen toimijat esittelivät Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen palveluita. Esittelyyn osallistuivat Kouvolan perhepuistot, MLL, seurakunnan lapsityö ja Kehikko. Opiskeluun liittyvässä harjoittelussa Socomilla Kehikko -hankkeessa on ollut varhaiskasvatuksen opiskelija Jyväskylän ja Helsingin

yliopistosta, sairaanhoidon opiskelija Lahden ammattikorkeakoulusta ja sosionomiopiskelijoita Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta. Opiskelijat tekivät muun muassa koulutustarvekyselyn Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille, olivat mukana laatimassa Etelä-Kymenlaakson, Etelä-Karjalan ja Kouvolan avoimen varhaiskasvatuspalveluiden Mistä kaveri -esitettä ja yksi opiskelija työsti avoimen varhaiskasvatuspalveluiden googlemaps -karttaa. Avoimen varhaiskasvatuksen palveluiden tarvetta kartoittaa opinnäytetyönään yksi Kymenlaakson ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelija haastatteleamalla asiakkaita Kouvolan neuvoloissa. Tämä opinnäytetyö valmistuu syksyllä 2011.

2. AVOIMEN VARHAISKASVATUKSEN VERKOSTOITUMISEN ARVIOINTIA

2.1. Kehittämisprosessin arviointia:

Avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumisen prosessia arvioitiin seuraamalla Kouvolan ohjausryhmän prosessia. Arviointia tekivät sekä Kehikon kehittämissuunnittelijat että Kouvolan ohjausryhmä kokoustensa lopuksi. Jokaisen ohjausryhmäkerran jälkeen arviointia ei pystytty suorittamaan, koska ohjausryhmällä oli niin paljon asioita käsiteltävinä, ettei aikaa arvioinnille jäänyt. Kouvolan ohjausryhmä arvioi kehittämistyötä myös heille suunnatun kyselylomakkeen avulla. Avoimen varhaiskasvatuksen arviointi oli myös osana Kehikon loppuarviointikyselyä.

Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen ohjausryhmän arviointia prosessin etenemistä talvella 2011:

Verkostossa tehdään oikeita asioita ja edetään tavoitteiden mukaisesti, paljon pohjatyötä on tehty ja raamit täytyy saada kuntoon ennen varsinaista kehittämistyötä.

Etenee hyvin, pohjatyö tehty ja esim. tiedottaminen/ esitteiden laatiminen toimii, esitteiden eteen tehty paljon työtä, kysymyksenä nousi esille: edetäänkö liian nopeasti?

Kouvolan ohjausryhmälle tehtiin kysely prosessin etenemisestä toukokuussa 2011 ja kyselyyn vastasi kolme seitsemästä ohjausryhmän jäsenestä:

Prosessi on edennyt ennakoitua nopeammin ja paremmin - Aktiivinen yhteydenpito ja kokoontuminen sekä järjestäytyminen ovat edesauttaneet asiaa.

Ohjausryhmän kokoontumiset olivat jo hyvä saavutus tässä organisaatioiden muutosten pyörinnässä.

Esteenä kehittämistyön etenemiselle mainittiin perustyön kiire: Ohjausryhmän jäsenillä oma varsinainen työ vie paljon aikaa eikä kokousten välillä ehditä paneutumaan verkostoasiaan.

Kehikon kehittämissuunnittelijat arvioivat AVK- verkostoitumisen prosessin etenemistä koko kehittämistyön ajan. Kehittämissuunnittelijoiden arvioinnin mukaan prosessin etenemistä edesauttoi ohjausryhmän järjestäytyminen, puheenjohtajan valinta ja ohjausryhmän jäsenten toiveet yhteisestä kehittämistyöstä. Ensimmäisellä verkoston tapaamisella esiin nousivat toiveet palveluiden kartoittamisesta ja tiedottamisen

lisäämisestä ja näihin tehtäviin oli Kehikon helppo tarttua. Ohjausryhmän jäsenet olivat aktiivisia ja tarve yhteistyölle nousi kentältä, joka helpotti prosessin etenemistä, ohjausryhmän tapaamisissa olikin aina käsiteltävänä paljon yhteisiä AVK:een liittyviä asioita. Ohjausryhmän tulevaisuuden suunnitelmissa on järjestää yhteinen Kouvolan AVK -toimijoiden koulutuspäivä ja palveluiden markkinointitapahtuma, joten prosessi etenee.

Kehikon loppuarviointikysely nosti esille, että avoimen varhaiskasvatuksen prosessi oli edennyt kyselyyn osallistuneiden mielestä melko hyvin ja toiminnalle asetettuja tavoitteita oli saavutettu. Kehittämistyön avulla oli saatu konkreettisia tuotoksia, kuten esitteet toiminnasta ja Internetiin tietoa palveluista, sekä avoin varhaiskasvatus oli järjestäytynyt niin kuntien kuin Kaakkois-Suomen alueella.

Suurin osa avoimen varhaiskasvatuksen toimijoista koki, että verkoston kehittämistyöllä oli vaikutuksia heidän omaan työhönsä. Kehittämistyöllä tuettiin monialaisen yhteistyön vakiinnuttamista toimijoiden välille, vahvistettiin tietoutta varhaiskasvatuksesta sekä halukkuutta toimia yli sektorirajojen.

Kehittämistyön vaikutuksina asiakkaille avoimen varhaiskasvatuksen verkoston toimijat nostivat etenkin tiedottamisen lisääntymisen. Tiedottamisen lisääntymisen myötä palvelut olivat tulleet näkyvimiksi ja lapsiperheille helpommin löydettäviksi.

Palvelurakenteisiin kehittämistyö oli tuonut muutosta yhteistyön sekä tietoisuuden kautta. Toimijat olivat saaneet tietoa toisistaan ja yhteistyötä oli pystytty kehittämään. Toimijoiden mielestä Kehikolla oli ollut merkittävä rooli kehittämistyön käynnistäjänä ja koordinoijana. Kehikko oli tukenut toimijoita yhteistyöhön ja helpottanut kontaktien luomista.

Toimijat kokivat, että verkostokokoukset, aktiivinen tiedottaminen ja Kehikon mukana olo toiminnassa oli edesauttanut kehittämistyötä ja tulosten saavuttamista. Myös yhteisillä tavoitteilla ja motivaatiolla kehittämistyöhön koettiin olevan merkitystä. Kehittämistyön esteeksi nousivat etenkin ajan puute, runsas työn määrä sekä tuen puute esimiehiltä.

2.2. tavoitteiden saavuttaminen ja välittömät vaikutukset

Kehikko ja Kouvolan ohjausryhmä asettivat kehittämistyön alussa avoimen varhaiskasvatuksen verkostoitumiselle tavoitteen, että hankkeen lopussa tuotoksena olisi:

- Koottuna tieto AVK -toimijoista, toiminnoista, koulutustarpeista ja yhteistyötahoista
- Pysyvä AVK -verkosto ja ohjausryhmä kehittämistyön rakenteena hankkeen päättyessä

Kehikko vastasi tähän tavoitteeseen kokoamalla AVK -verkostot Kymenlaaksoon ja Etelä-Karjalaan ja ohjausryhmät Kouvolaan ja Kotka-Pyhtää alueelle ja kokoamalla palvelun tuottajat yhteisiin Mistä kaveri – avoimet varhaiskasvatuspalvelut -esitteisiin ja tekemällä palvelukartat avoimen varhaiskasvatuksen toimijoista googlemapsiin. Yhteistyötahot huomioitiin ohjausryhmien rakenteissa, Kouvolan ohjausryhmään kuului edustaja lastensuojelusta ja Kotka-Pyhtää alueen ohjausryhmään edustajat maahanmuuttotoimistosta.

Kehittämistyön tuotoksia avoimen varhaiskasvatusverkoston jäsenet arvioivat seuraavasti:

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluiden esitteen, jota on helppo päivittää kun toimijoita mahdollisesti tulee lisää tai jos löytyy olemassa olevia uusia toimijoita.

Esite ja palvelukartta ovat hyviä tiedottamisen välineitä. Toimijoiden kartoitus, kokoaminen ja kokoontuminen tapahtuivat nopeasti ja järjestäytyminen ”loksahti paikoilleen” odotettua nopeammin, siihen liittyvä tiedotus ja info erittäin selkeää ja nopeaa

Toiminnallisiksi tavoitteiksi asetettiin hankkeen ja verkostoitumisen alussa:

- Tiedon levittäminen → tieto AVK -palveluista leviää peruspalveluiden työntekijöille ja lapsiperheille. vanhemmat saavat tietoa eri palveluvaihtoehdoista.
- AVK -toimijoiden yhteistyöverkosto ja ohjausryhmä lisää tiedon jakamista ja hyvien käytäntöjen leviämistä alueella
- Asiantuntijuuden ja osaamisen lisääminen yhteistyön/koulutuksen avulla
- Luoda mahdollisuus osallisuuteen ja yhdessä kehittämiseen
- Pysyvän kehittämisrakenteen syntyminen
- Vertaistuki osallistujille

Toiminnalliseen tavoitteeseen pyrittiin vastaamaan jakamalla tietoa avoimen varhaiskasvatuksen palveluista neuvoloihin ja neuvoloiden kautta asiakkaille Mistä kaveri - esitteen avulla. Asiantuntijuuden ja osaamisen tavoitteeseen pyrittiin vastaamaan kokoamalla eri toimijoita yhteiseen kehittämistyöhön, lisäämällä yhteistyötä alueiden kesken, yhteistyöllä oppilaitosten kanssa ja vertaiskäynnillä. Kehikko kartoitti avoimen varhaiskasvatuksen toimijoiden koulutustarpeita ja yhteistä koulutuspäivää suunniteltiin Kouvolan alueella mutta se jäi toteutumatta hankeaikana.

Kouvolan ohjausryhmä arvioi toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista seuraavasti:

Käsitteen määrittely ok ja tapahtui yhteisesti ohjausryhmän kokoontumisessa hyvin yksimielisesti, arvot ja ajatukset eri sektoreilla hyvin yhteneväiset, halu tehdä yhdessä, motivaatiota järjestäytymiseen.

Jäsentymistä häiritsee kiire eli kehittämistyöhön sitoutumisen ohuus. Harmittaa kun ei ole ehtinyt paneutumaan ja sitä kautta sitoutumaan tarpeeksi avoimen kehittämistyöhön.

Rakenteen jäsentymisestä voisi vielä keskustella ja vahvistaa ja selkiyttää sitä edelleen, hankkeen jäädessä ”veturin” osasta pois. Koulutus jäi toteutumatta Kehikon toimista riippumattomista syistä. Yhteistä keskustelua tarvittaisiin. Toimijat ovat saaneet hyvin tietoa, kaikkia on pidetty hyvin ajan tasalla missä mennään niin Kaakkois-Suomessa kuin valtakunnallisestikin.

Pitkän tähtäimen vaikutuksena hankkeen alussa toivottiin ja edelleen toivotaan olevan:

- lapset ja perheet saavat parempaa ja monipuolisempaa palvelua
- moniammatillinen yhteistyö toimii lasten ja perheiden tukena.

3. TOIMINNAN JUURUTTAMINEN JA JATKUMINEN

Verkoston rakennetta mallinnettaessa huomioitiin alusta lähtien se, että verkoston tulee toimia itsenäisesti, verkostolla on yhdyshenkilöt ja vastuu verkoston toiminnasta on toimijoilla. Kehikko -hankkeen kehittämissuunnittelijat ovat olleet verkoston tukena ja hankeaikana verkoston koolle kutsujina. Verkoston toiminnan ehdoton edellytys on ollut se, että esimiehet ovat verkostomaisen toiminnan tukena ja mahdollistavat verkoston toiminnan. Toiminnan pysyvyyttä edisti se, että toive verkoston kokoamisesta on lähtöisin avoimessa varhaiskasvatuksessa toimivilta työntekijöiltä. Avoimen varhaiskasvatuksen toimijat kokivat verkoston tarpeelliseksi ja sen toiminta jää pysyväksi, mikäli verkoston koetaan tuottavan hyötyä alueen avoimen varhaiskasvatuksen toimijoille ja perheille.

Kehikko -hanke pyrki tukemaan AVK -verkostojen jatkumista ja juurtumista järjestämällä Kouvolassa, Etelä-Kymenlaaksossa ja Etelä-Karjalassa ennakoitdialogit elokuussa 2011 "tulevaisuuden muistelu" menetelmää käyttäen. Avoimen varhaiskasvatuksen verkostot suunnittelivat dialogeissa tulevaa toimintaansa ja yhteistä kehittämistyötä seuraaville vuosille. Suunnittelupalaverin lopussa tehtiin toiminta/kehittämissuunnitelma keskusteluissa nousseiden ajatusten ja ideoiden pohjalta. Jokaiseen suunnitelmaan tuli toive verkostojen ja ohjausryhmien jatkumisesta ja jokaisella alueella sovittiin seuraava koollekutsuja ja tapaamisen ajankohta. Keskusteluissa ja suunnitelmissa nousi esiin monenlaisia AVK -toimijoiden kehittämistoiveita ja näitä kehittämisideoita voidaan mahdollisesti käyttää myös tulevien hankesuunnitelmien pohjana, jolloin hankkeet voisivat toteutuessaan tuoda lisäresursseja suunnitelmien toteuttamiseen ja toteutumiseen.

Suunnitteludialogeissa esiin nousseita yhteisiä kaakkoissuomalaisia tavoitteita ja teemoja

Tiedottaminen:

AVK -asioiden esille nostamista pidettiin tärkeänä. Tiedottamisesta olisi hyvä tehdä suunnitelma ja tiedottaminen tapahtuisi internetin, lehtien, henkilökohtaisten kontaktien ja info-päivien avulla. Avointa varhaiskasvatusta olisi hyvä esitellä kuntapäätäjille ja toiminta pitäisi näkyä kuntastrategioissa. Asiakkaille tiedottaminen tapahtuisi mm. päiväkotien ja muiden palveluiden esim. neuvolan kautta. Perheille olisi hyvä jakaa tietoa erilaisista AVK -palveluista kaikissa AVK toimipaikoissa eli esim. perhepuistot kertovat myös seurakunnan ja MLL:n palveluista jne.

Kartoittaminen:

AVK -palvelutarpeen kartoittaminen ja toimintojen kartoittaminen nousi esille kaikissa dialogeissa. Reuna-alueiden palvelut, mitä palveluja on mitä tarvitaan ja mitä voidaan järjestää yhdessä.

Verkostoyhteistyö ja yhdessä tekeminen:

Yhteistyön tarve tuli esille monella tasolla, oman organisaation sisällä mm. avoimen yhteistyö maahanmuuttotyön ja neuvolan kanssa, yhteistyö omalla alueella eri toimijoiden kesken (Srk, MLL, kunta) ja oppilaitosyhteistyö. Yhteistyön yhdessä suunnitteleminen ja

yhdessä toiminnan toteuttamisen suunnittelu nousi vahvasti esille. Tarvetta oli myös laajemmalle yhteistyölle Kaakkois-Suomen ja valtakunnan tasolla.

Koordinaatio:

Suunnitteludialogeissa nousi esiin AVK:n koordinaation tarve, joillakin alueilla koordinaatio toteutetaan nimeämällä työntekijä koordinaattorin tehtävään ja joillakin alueilla suunniteltiin koordinaatiota hankkeena. Koordinaattorin tehtävänä nähtiin koulutuksen, työnohjauksen, yhteistyön järjestäminen ja koordinaattorin avulla olisi mahdollista myös saada avoimia varhaiskasvatustilaisuuksia kaikkiin kuntiin.

Avoimen varhaiskasvatuksen ja maahanmuuttotyön yhteistyö:

Varsinkin Kymenlaakson alueella nähtiin avoimen varhaiskasvatuksen ja maahanmuuttotyön yhteistyö erittäin tärkeäksi. Keskustelua käytiin vilkkaasti siitä, että maahanmuuttajaitien kielen opetus tulisi järjestää avoimissa palveluissa, joihin voisivat osallistua äidit lapsineen. Näin lapsia ei tarvitsisi erottaa äideistään. Tämä yhteistyö ja toiminnan aloittaminen vaatii paljon suunnittelua eri toimijoiden kesken ja tutustumista toisen toimintaan. Yhteistyötä tehdään asian suhteen myös ammattioppilaitosten kanssa, jotka vastaavat kielen opetuksesta.

Avoin varhaiskasvatus ja senioriyhteistyö:

Yhteistyötä lasten/perheiden ja ikäihmisten / mummojen ja pappojen kanssa mietittiin myös kaikissa kolmessa dialogissa. Yhteisissä tiloissa toimimista ja yhteistyötä korttelikotien ja aluetupien kanssa viritellään. Avoimet varhaiskasvatustoimipaikat olisivat sellaisia joissa eri sukupolvet voisivat kohdata toisiaan.

Kehikon kehittämissuunnittelijat kiittävät kaikkia avoimen varhaiskasvatuksen kehittämistyössä mukana olleita!

Avoimen varhaiskasvatuksen kehittämistyössä mukana olleet:

Etelä-Kymenlaakso, Kotka-Pyhtää:

Maija Rikberg Kotka, Raili Liukkonen Kotka, Tuija Aalto-Sallinen Kotka, Helena Laine Langinkosken srk, Anne Silomaa Kymen srk, Pirjo Puolakka Kotka, Sirpa Osanen MLL, Marja-Leena Lumme Pyhtää, Hilikka Baumberger Kotka, Indira Abrashi Kotka, Mari Peltola Pyhtää, Jutta Backman Kotka. Paula Melartin Hamina, Mia Rautamies Haminan srk.

Kouvola:

Helena Kuusisto Kouvola, Anita Nikkanen Kouvola, Päivi Teraväinen Kouvola, Päivi Äärynen Kouvola, Eila Katajisto Kouvolan srk, Marjo-Riitta Peiponen Kouvolan srk, Merja Sylgren MLL Kouvola

Etelä-Karjala:

Päivi Virkki Lappeenranta, Marketta Pitko Lappeenranta, Sari Keiriö Lappeenranta, Marjo Jauhiainen Taipalsaari, Soile Peltonen Taipalsaaren srk, Sirpa Frosti Imatran srk, Susanna Sorvali Lappeenranta srk, Laura Toivonen Lappeenranta srk, Kirsi Ryösö Lappeenranta srk, Riitta Kaijalainen-Vainikainen Eksote, Pirjo Tiippana Imatra srk.

Lisäksi yhteistyössä mukana olleita tahoja:

Mari Smolander Etelä-Karjalan kesäyliopiston Imatran yksikkö, Kirsi Alila Ediva Oy, Outi Kokko-Muhonen Samia AMK ja Minna Veistilä KyAMK.

Opiskelijat: varhaiskasvatuksen maisteriopiskelija Tiia Korhonen Jyväskylän yliopistosta,, kasvatustieteiden opiskelija Helsingin yliopistosta Leena Ojala, sairaanhoidonopiskelija Katariina Kevin Lahden ammattikorkeakoulusta ja sosionomiopiskelija Elisa Salonen Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta.

Hankkeessa tuotettu materiaali; Kouvolan, Etelä-Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan Mistä kaveri -esitteet ja AVK -kartta löytyvät www.socom.fi/ **päättäneet hankkeet.**

Avoin varhaiskasvatus tarjoaa lapsiperheille ohjattua toimintaa, yhdessä olemista, leikkiä, vertaistukea, tukea vanhemmuuteen, tapahtumia, juhlia ja kerhotoimintaa.

Avoin päiväkoti on lapsiperheiden kohtaupaikka, jossa perheillä on mahdollisuus tutustua toisiin samanlaisessa elämäntilanteessa oleviin perheisiin. Avoimessa päiväkodissa leikitään, lauletaan, askarrellaan yms. Yhteisten toimintahetkien lomassa on mahdollisuus keskusteluun toisten aikuisten ja henkilökunnan kanssa.

Seurakuntien lapsi- ja perhetyö pohjautuu kristilliseen näkemykseen ja toiminta koostuu päiväkerho-, pyhäkoulu- ja perhekerhotoiminnasta sekä erityistapahtumista.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat erilaista toimintaa: mm. perhekahviloita, kerhoja sekä vertaisryhmiä. Esimerkiksi perhekahvila on kaikille avoin kokoontumispaikka, jossa vanhemmilla on mahdollisuus saada juttuseuraa, tukea ja tietoa sekä lapsilla mukavaa tekemistä toisten lasten kanssa.

Hamina

Varhaiskasvatuksen vastaavat:
Sirpa Matero
Puh. 040-7882179
sirpa.matero@hamina.fi
Paula Melartin
Puh. 040-7718193
paula.melartin@hamina.fi
Tuija Liikkanen
Puh. 040-7782178
tuija.liikkanen@hamina.fi

Kotka

Päivähoidon johtaja Maija Rikberg
Puh. 05-2347841
maija.rikberg@kotka.fi

Pyhtää

Päivähoidon järjestelyvastaava Tuula Ritola
Puh. 040-7103964
tuula.ritola@pyhtaa.fi

Sosiaalipalvelupäällikkö
Marja-Leena Lumme
Puh. 040-5850908
marja-leena.lumme@pyhtaa.fi

Virolahti / Miehikkälä

Päivähoidon johtaja Eveliina Arminen
Puh. 040-5493335
eveliina.arminen@virolahti.fi

MISTÄ KAVERI?

AVOIMET VARHAISKASVATUSPALVELUT ETELÄ-KYMENLAAKSOSSA

**Lisätietoja ja
palvelukartta osoitteessa
www.socom.fi/palvelukartta**

Avoin päiväkotitoiminta

- Neuvottoman avoin päiväkoti, Muuraskalliontie 12, puh. 040-184 7899
- Kukkaro, Pikkuympyränkatu 34, puh. 040-3508159
- Itäristi, Savonkatu 10 puh. 040-3508159
- Summakammari, Kerrospolku 2, puh. 0440-999612
- Skipparin juttutupa, Rautatienkatu 5
- Haminan Pelastakaa Lapset ry, www.pelastakaalapset.fi

Haminan seurakunta päiväkerhot ja perhekerhot

- Ruotsinkylä, Itäristi, Savonkatu 10
  - Keskusta, Skippari, Rautatuenkatu 5
  - Ruissalo-Poitsila, Konttikuja 2
  - Uusi-Summa, Siitosen tie 56
  - Neuvoton, Päiväkoti, Muuraskalliontie 12
  - Summa, Koulu, Summantie 46
  - Husula, Kustaanmäki, Pöylintie 3
  - Pyhäntö, Vernerisali, Mäenpääntie
  - Kannusjärvi, Päiväkoti, Keskikyläntie 233
  - Keskusta, Skippari, Rautatienkatu 5
- Lisätietoja: lapsityön ohjaaja puh. 0440-999435

PYHTÄÄ

Pyhtään seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Hirvikosken koulu, Harjuntie 1631 A
  - Kirkonkylän srk-talo, Pappilantie 5
  - Siltakylän srk-talo, Ilvestie 1
- Lisätietoja: Kirsi Nygård, Puh. 044-7431025

Avoin varhaiskasvatustoiminta

- Karhula, Vesivallinaukio 5, puh. 040 160 3652
- Karhula, Raitin päiväkoti, Lennartinraitti 7
- Velhon päiväkoti, Ututie 2, puh. 05-234 5775
- Kotkansaari. Gutzeitintie 8 F , puh. 05-234 7786

MLL / Kotkan yhdistyksen perhekahvilat

- Kotkansaari, Muistojen talo, Merikatu 3
- Karhuvuori, Velhon päiväkoti, Ututie 2

MLL / Karhulan yhdistyksen perhekahvila

- Jäppilän perhekahvila, Pernoontie 458

Kotkan seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Kotkan seurakuntakeskus, Mariankatu 14
  - Hovinsaaren seurakuntatalo, Runeberginkatu 3
  - Tiutisen koulu, Alakoulunkatu 8
- Lisätietoja: Helena Laine Puh. 041-4626216

Kymin seurakunnan päiväkerhot, leikkikerhot ja perhekerhot

- Helilän seurakuntatalo, Sutionkatu 18
  - Hovila, Äijänkatu 6
  - Kurittula, Tomminkuja 14
  - Laajakoski, Laajakoskentie 273
  - Ristinkallio, Pahkakatu 4
  - Sunila, Valliniemenkatu 20
  - Tavastila kirjastorakennus, Tavastilantie 225
  - Laajakoski, Laajakoskentie 273
  - Boksi, Karhulantie 29
- Avoin kerho, Boksi, Karhulantie 29
- Lisätietoja: Anne Silomaa Puh. 044-7259031

Langinkosken seurakunnan päiväkerhot, leikkikerhot ja perhekerhot

- Aittakorven srk-talo, Luhtipolku 3
  - Mussalon srk-koti, Ruukkimaanpolku 1
  - Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1
  - Ruonalan kirkko, Mäkeläntie 2
- Lisätietoja: Helena Laine, Puh. 041-4626216

Seurakunnan ja kaupungin lapsiperhetyön yhteinen vanhempi-lapsikerho

- Mussalon seurakuntakoti, Mussukka
- Ruukkimaanpolku 1

Äiti-lapsikerho

- Närhinnurkka, Närhintie 2. Koskenrinteen palvelutalon kerhuhuone

VIROLAHTI / MIEHIKKÄLÄ

Haminan seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Klamila, kirkon kerhuhuone, Museotie 1903
- Muurikkala, päiväkoti, Tohmonmäentie 15
- Virojoki srk-talo, Riihitie 2
- Miehikkälän srk-koti, Pappilankuja 3

- Lisätietoja: Marita Takanen, Puh. 040-5122449
ja Saira Kiviharju, Puh. 050-5262494

MLL / Virolahden yhdistyksen vauvakerho

- Virojoki srk-talo, Riihitie 2

Lisätietoja MLL: perhekahviloista

www.mll.fi/paikallisyhdistykset

Lisätietoja Kymen piirin toiminnasta
<http://kymenpiiri.mll.fi>
liisa.hasanen@mll.fi tai 0400873603

Avoin varhaiskasvatus tarjoaa lapsiperheille ohjattua toimintaa, yhdessä olemista, leikkiä, vertaistukea, tukea vanhemmuuteen, tapahtumia, juhlia ja kerhotoimintaa.

Avoin päiväkoti on lapsiperheiden kohtauspaikka, jossa perheillä on mahdollisuus tutustua toisiin samanlaisessa elämäntilanteessa oleviin perheisiin. Avoimessa päiväkodissa leikitään, lauletaan, askarrellaan yms. Yhteisten toimintahetkien lomassa on mahdollisuus keskusteluun toisten aikuisten ja henkilökunnan kanssa.

Seurakuntien lapsi- ja perhetyö pohjautuu kristilliseen näkemykseen ja toiminta koostuu päiväkerho-, pyhäkoulu- ja perhekerhotoiminnasta sekä erityistapahtumista.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat erilaista toimintaa: mm. perhekahvila, kerhoja sekä vertaisryhmiä. Esimerkiksi perhekahvila on kaikille avoin kokoontumispaikka, jossa vanhemmilla on mahdollisuus saada juttuseuraa, tukea ja tietoa sekä lapsilla mukavaa tekemistä toisten lasten kanssa.

Lappeenranta

Varhaiskasvatusjohtaja Päivi Virkki
Puh. 040-5067309
päivi.virkki@lappeenranta.fi

Lemi

Päiväkodin johtaja Tarja Seppälä
Puh. 040-5450325
tarja.seppala@lemi.fi

Luumäki

Päiväkodin johtaja Päivi Kuningas
Puh. 040-3525579
paivi.kuningas@luumaki.fi

Parikkala

Päivähoidon ohjaaja Annikka Saarikoski
Puh. 044-7811273
annikka.saarikoski@parikkala.fi

Rautjärvi / Simpele

Päivähoidon ohjaaja Terhi Nenonen
Puh. 040-5502086

Ruokolahti

Varhaiskasvatuspäällikkö Anna Lankinen
Puh. 050-5402677
anna.lankinen@ruokolahti.fi

Savitaipale

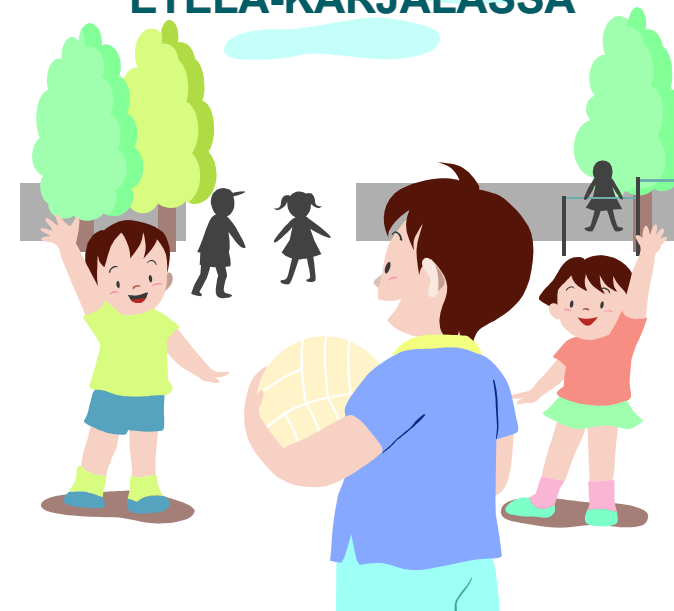
Varhaiskasvatuspäällikkö Virve Niemelä
Puh. 040-7131934
virve.niemela@savitaipale.fi

Taipalsaari

Varhaiskasvatuspäällikkö Marjo Jauhiainen
Puh. 040-5384737
marjo.jauhiainen@taipalsaari.fi

MISTÄ KAVERI?

AVOIMET VARHAISKASVATUSPALVELUT ETELÄ-KARJALASSA

**Lisätietoja ja
palvelukartta osoitteessa
www.socom.fi/palvelukartta**

Avoimet päiväkodit

Kourulan avoin päiväkot, Katajakatu 2,
puh. 05-6165104,

Lauritsalan avoin päiväkot, Hallituskatu 20,
puh. 05-6164825

Leirin avoin päiväkot, Suonionkatu 19,
puh. 05-6162712

Lisätietoja: Marketta Pitko, Puh. 040- 523 4524

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot**Joutsenon alueella:**

- Keskuspappila, Penttiläntie 7
- Korvenkylän srk-koti, Harmaakalliontie 2
- Lampikangas, Piranapolku 1
- Pulpin srk-talo, Linjatie 11

Lappeen alueella:

- Hytin VPK-talo, Hytintie 88
- Pontuksen srk-koti, Juusteeninkatu 29
- Karhuvuoren srk-koti, Karhuvuorenkatu 19
- Ylämaan kirkon kerhohuone, Koskentie 1
- Nuijamaan srk-talo, Tassiantie 7
- Vainikkalan srk-talo, Rikkiläntie 38
- Tapa-Vainola, Myllyntie 44
- Lappeen pk:n tiloissa, Järviniitunkatu 2

Lappeenrannan alueella:

- Seurakuntakeskus, Koulukatu 10
- Nurmelan nurkka, Nurmelankatu 14
- Kivisalmi, Saarenkatu 3
- Mäntylä, Mäntyläntie 7
- Kesämäki, Ristikankaankatu 9

Sammonlahden alueella:

- Kirkon päiväkerhotila, Hietakallionkatu 7

Lauritsalan alueella:

- Srk-kodin päiväkerhotila, Kauppalankatu 1
  - Mustola, Mustolankatu 37
  - Kankaan kerhohuone, Parkkarilankatu 28
- Lisätietoja: lapsityön johtaja Kirsi Ryösö,
Puh. 040-3126856

MLL / Joutsenon yhdistyksen perhekahvila

Kaikkien kammari, Putkinotkontie 5,
(toimintatauko)

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Kirkonkylän srk-talo, Lukkarinkuja 2
  - Kuukanniemen srk-koti, Juvolantie 1
- Lisätietoja, ohjaaja, puh. 040-7456 601

MLL / Naperoliikkis

- Lemin koulukeskus, Punaportinkatu 7
- Kuukanniemi, Nuorisotalo Lämppäri, Raikulintie 35

LUUMÄKI

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Jurvala Toukolan monitoimitalo, Suo-Anttilantie 2
  - Kirkko srk-talo, Konttimäentie 2
  - Taavetti srk-keskus, Vallaherrankuja 4
  - Kannuskosken srk-talo, Nikkarintie 75
- Lisätietoja: Virpi Nurmilaukas puh. 044-2552008

MLL / Perhekahvila

Toukolan monitoimitalo, SuoAnttilantie 2

PARIKKALA

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Pietarinkujan päiväkerhotila, Pietarinkuja 2
  - Uukuniemen srk-talo, Pajarintie 1
- Lisätietoja: Jaana Vaittinen puh. 040-5616843

RAUTJÄRVI / SIMPELE

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Simpele Kerhola, Ilmarinkatu 2 A 1
- Rautjärven srk-koti, Miettäläntie 1721
- Simpeleen srk-keskus, Pankkikatu 3

Seurakunnan perhekahvila

- Simpeleen srk-keskus, Pankkikatu 3
- Lisätietoja: Suvi Vento puh. 0500-430027

MLL / Simpeleen leikkikoulu

Mustikkakatu 2 B

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Kompassi, Toritie 6
  - Oritlampi kerhohuone, Varvikkotie 7
  - Pohjalankila kylätupa, Lankilantie 9
  - Seurakuntatalo, Ukonsalmentie 3
- Lisätietoja: Anja Sikiö puh. 044-7881127

MLL / Perhekahvila

Kerhohuone kompassi, Toritie 6

SAVITAIPALE

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Srk-koti, Nikkarintie 2 A
  - Heituinlahti, Tuohikotintie 1149
- Lisätietoja: Eija Mielikäinen puh. 040-8402551

MLL / Perhekahvila

Seurakuntakoti, Nikkarintie 2 A

TAIPALSAARI

Seurakunnan päiväkerhot ja perhekerhot

- Saimaanharju, Ankeriaanpolku as 1 ja as 2
  - Seurakuntakeskus, Savilahdentie 18
  - Vehkataipaleen koulu, Kanavakuja 7
- Lisätietoja: Puh. 0400-389937 Soile Peltonen
tai Susanna Mononen

MLL / Perhekahvila

Saimaanharju, Kuhatie 12-14

Lisätietoja MLL:n perhekahviloista

www.mll.fi/paikallisyhdistykset

Lisätietoja Kymen piirin toiminnasta
<http://kymenpiiri.mll.fi>
liisa.hasanen@mll.fi tai 0400873603

Avoin varhaiskasvatus tarjoaa lapsiperheille ohjattua toimintaa, yhdessä olemista, leikkiä, vertaistukea, tukea vanhemmuuteen, tapahtumia, juhlia ja kerhotoimintaa.

Kouvolan kaupunki järjestää viitenä päivänä viikossa kolmessa **perhepuistossa** avointa varhaiskasvatustoimintaa. Perhepuistot tarjoavat monipuolista toimintaa kotona oleville lapsille ja heidän vanhemmilleen.

Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL) on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää lapsen ja lapsiperheen hyvinvointia. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat erilaista toimintaa: mm. perhekahviloita, kerhoja sekä vertaisryhmiä. Esimerkiksi perhekahvila on kaikille avoin kokoontumispaikka, jossa vanhemmilla on mahdollisuus saada juttuseuraa, tukea ja tietoa sekä lapsilla mukavaa tekemistä toisten lasten kanssa.

Seurakuntien lapsi- ja perhetyö pohjautuu kristilliseen näkemykseen ja toiminta koostuu päiväkerho-, pyhäkoulu- ja perhekerhotoinnista sekä erityistapahtumista.

Kouvolan avoimen varhaiskasvatuksen toimijat ovat verkostoituneet yhteistyöverkostoksi kehittämään yhdessä kouvolaalaisille lapsiperheille suunnattuja avoimia varhaiskasvatuspalveluja.

Lisätietoja kehittämistyöstä saa verkoston ohjausryhmältä:

Puheenjohtaja Päivi Teräväinen,
varhaiskasvatuksen suunnittelija
paivi.teravainen@kouvola.fi

Helena Kuusisto, varhaiskasvatuspäällikkö
helena.kuusisto@kouvola.fi

Anita Nikkanen, varhaiskasvatuksen
koordinaattori
anita.nikkanen@kouvola.fi

Päivi Äärynen, vt. lastensuojelun
avopalveluiden palvelupäällikkö
paivi.aarynen@kouvola.fi

Merja Sylgren, päiväkotien
toiminnanjohtaja, MLL
merja.sylgren@ml-kouvola.fi

Eila Katajisto, vt. lapsityön johtaja,
Kouvolan seurakunta
eila.katajisto@evl.fi

Marjo-Riitta Peiponen, lapsityön
koordinaattori, Kouvolan seurakuntayhtymä
marjoriitta.peiponen@evl.fi

MISTÄ KAVERI?

AVOIMET VARHAISKASVATUSPALVELUT KOUVOLASSA

Lisätietoja ja
palvelukartta osoitteessa
www.kouvola.fi/varhaiskasvatus

KOUVOLAN KAUPUNGIN PERHEPUISTOT

Kuovin perhepuisto, Lohitie 4, Kouvola
www.kouvola.fi/varhaiskasvatus

Puutarhurinkadun perhepuisto,
Puutarhurinkatu 26, Kouvola
www.kouvola.fi/varhaiskasvatus

Rekolan perhepuisto, Kotkantie 14, Kuusankoski
www.kouvola.fi/varhaiskasvatus

Sippolan yhdistyksen perhekahvila,
Liikkalan VPK-talo, Pien-Liikkalantie 408

Jaalan paikallisyhdistys. Liikkarikerho,
Vuokkolantie 1

Lisätietoja MLL:n perhekahviloista www.mll.fi/paikallisyhdistykset

Lisätietoja Kymen piirin alueen toiminnasta
http:kymenpiiri.mll.fi
liisa.hasanen@mll.fi tai 0400 873603

Anjalankosken seurakunnan lasten päiväkerhot ja perhekerhot:

- Anjalan srk-talo, Anjalantie 3
- Inkeröisten srk-talo, Terholantie 4
- Myllykosken srk-talo, Pappilantie 10
- Sippolan srk-talo, Sippolantie 14
- Korven koulu, Korventie 715
- Ummeljoen kyläkirkko, Rita-ahontie 3
- Saviniemen kerhohuone, Kaarlontie 3
- Elomaan talo, Huvikuja 2

Elimäen seurakunnan lasten päiväkerhot ja perhekerhot:

- Elimäen seurakuntakeskuksen kerhohuone,
Vanhamaantie 15
- Korian kirkon kerhohuone, Alakouluntie 23
- Napan palvelutalon kerhohuone, Porttikuja 1

Kuusankosken seurakunnan lasten päiväkerhot ja perhekerhot:

- Keskustan seurakuntatalo, lasten kerhotilat
Valtakatu 43
- Markankylän seurakuntakoti, Paavolantie 12
- Tähteen seurakuntakoti, Väkkärantie 20
- Voikkaan seurakuntatalo, lasten kerhotilat,
Kirkkokuja 1
- Kymintehtaan seurakuntatalo, Kolarintie 22

Jaalan kappeliseurakunnan päiväkerhot ja perhekerho:

- Jaalan pappila, Kimolantie 20

Lisätietoja: www.kouvolanseurakunnat.fi

MLL:N PAIKALLISYHDISTYSTEN TOIMINTA LAPSILLE JA LAPSIPERHEILLE

SEURAKUNTIEN LAPSIPERHETYÖ

Anjalan yhdistyksen perhekahvila,
Urheilijantie 3

Elimäen yhdistyksen perhekahvila,
Mettäläntie 2

Etelä-Valkealan yhdistyksen perhekahvila,
Toikkalantie 5

Inkeröisten yhdistyksen perhekahvila,
Metsäkulmankaari 7

Korian yhdistyksen perhekahvila,
Kyntäjantie 9

Kouvolan yhdistyksen perhekahvila,
Kappelikatu 10 A1, kouvola.mll.fi

Kuusankosken yhdistyksen perhekahvila,
Keskusaukio 1

Myllykosken yhdistyksen perhekahvilat,
Viialantie 22 ja Myllykoskentie 4

Kouvolan seurakunnan lasten päiväkerhot ja avoimet kerhot:

- Eskolanmäen kerho, Tanhuanatie 7
- Lehdokin srk-koti, Madekuja 1
- Mielakan srk-koti, Mielakanrinteentie 1
- Nuorisotalon kerho, Marjoniementie 7
- Rekolan kerhohuone, Sammuttajantie 10 J
- Sarkolan srk-koti, Suomenkatu 3
- Käpylän kirkko, Käpylänkatu 39

Valkealan seurakunnan lasten päiväkerhot ja avoimet kerhot:

- Ahoristi, Marja-Ahontie 2
- Lastentalo (kirkonkylä), Kalevantie 16
- Niiniranta, Leiritie 11
- Selänpään opisto, Kansanopistontie 53
- Tuohikotin kirkko, Seestie 1
- Utin päiväkotit, Opintie 3